

**Zelfdoding in
het jeugdwerk**

**Na een
overlijden**

Ik verneem het nieuws dat iemand overleden is door zelfdoding

Luister naar het verhaal.

Plan zo snel mogelijk een eerste overleg met de hoofdbegeleider van je groep en je aanspreekpunt binnen de organisatie.

*Neem de tijd om zelf op adem te komen.
Weet dat je er niet alleen voor staat.*

Eerste overleg met de hoofdbegeleider en aanspreekpunt binnen je organisatie

Je hoeft nog niet alles tot in detail te organiseren. Overloop de punten die voor jullie belangrijk zijn.

Bespreek hoe de volgende topics aangepakt zullen worden:

1. Mededeling aan begeleidingsploeg
2. Bijeenkomst met begeleidingsploeg
3. Contact ouders overleden jongere
4. Communicatie deelnemers, ouders, ...
5. Opvang deelnemers
6. Afscheid
7. Planning komende activiteiten
8. Administratie
9. Nazorg in het dagelijkse ritme

Neem de tijd om je eigen emoties te plaatsen.

*Sta stil bij volgende vragen:
Wat is er al gebeurd?
Is de groep al samengekomen?
Hoe is de sfeer?
Welke vragen of onzekerheden leven er?*

Verdeel de eerste taken. Neem enkel taken op die je zelf ziet zitten op dat moment. Vorm samen een team!

Mededeling van het nieuws aan de begeleidingsploeg

Meestal zal iedereen al op de hoogte zijn.

Indien niet iedereen op de hoogte is, zorg ervoor dat je niemand vergeet zoals begeleiding op Erasmus, de kookploeg en ex-begeleiders. Een contactlijst kan handig zijn.

Bespreek hoe iedereen ingelicht wordt. Telefonisch is de meest aangewezen manier.

Wie neemt dit op? Wie ziet dit zitten? Kan deze taak verdeeld worden?

Bijeenkomst van de begeleidingsploeg

Plan zo snel mogelijk een bijeenkomst waarop volgende zaken aan bod komen:

Luister naar elkaar.

Bekijk hoe activiteiten verder georganiseerd worden.

Welke noden zijn er rond het afscheid? Je kan een mini-team samenstellen dat het afscheidsmoment vorm geeft.

Hoe zal er gecommuniceerd worden naar de deelnemers?

Wie gaat er langs bij de ouders van de overledene?

Ondersteuning kan geboden worden door:

Aanspreekpunt binnen je organisatie

Slachtofferhulp (CAW)

*Huis van de mens:
www.demens.nu*

Informatie en ondersteuningsmateriaal rond rouw na zelfdoding kan een meerwaarde zijn.

*Ga naar de website van Zelfmoord 1813 en klik op 'Verder als nabestaande':
www.zelfmoord1813.be*

*Bekijk de website van Werkgroep Verder:
www.werkgroepverder.be*

De ploeg zal elkaar automatisch opzoeken om de gebeurtenis samen te verwerken. Dit is positief!

Contact met de ouders van de overleden jongere

Het is zinvol om zo snel mogelijk met een klein groepje langs te gaan bij de ouders van de overleden jongere.

Wat kan je bespreken?

Medeleven betuigen

Herinneringen ophalen

Kort vragen wat de groep kan betekenen rond het afscheid

Dit is geen eenvoudige taak. Bekijk wie dit ziet zitten.

Laat je in de voorbereiding of tijdens het gesprek ondersteunen door je aanspreekpunt binnen de organisatie.

Weet dat ouders jullie bezoek appreciëren ook al kan het confronterend zijn.

Communicatie naar alle deelnemers

Maak een lijst van iedereen die op de hoogte gebracht moet worden.

Bekijk of je via ouders communiceert of rechtstreeks naar de deelnemers.

Denk na over de manier waarop je communiceert. Telefonisch contact kan een meerwaarde zijn. Ook de manier waarop jullie gewoonlijk communiceren (mail, facebook, ...) met ouders of deelnemers is goed.

Geef volgende inhoudelijke informatie zeker mee:

Geef aan dat de groep getroffen werd door een overlijden

Noem een aanspreekpunt

Verwijs hen door naar de website van Zelfmoord 1813 voor algemene informatie rond zelfdoding, rouw na zelfdoding of specifieke vragen

Eventuele wijzigingen in activiteiten

Informatie rond het afscheidsmoment

Vermijd indien mogelijk communicatie via sociale media wanneer deze toegankelijk is voor personen die geen band hebben met je organisatie.

Neem contact op met de suïcidepreventiewerking van de Centra Geestelijke Gezondheidszorg. Zij kunnen je verder helpen met het opstellen van je communicatiebericht.

Contactgegevens vind je op de website van Zelfmoord 1813. Klik op 'suïcidepreventiebeleid'. Klik verder op 'Suïcidepreventiebeleid in het jeugdwerk'

Pers:

Verwijs door naar de beroepskrachten van je jeugdwerkorganisatie

Lees de mediarijchlijnen op de website van Zelfmoord 1813. Klik door op 'media'

Opvang deelnemers

Spreek af wat er wel of niet zal worden verteld.

Spreek open over het thema zelfdoding.

Nodig hen uit voor een afscheidsmoment.

Zorg voor een goede balans tussen 'stilstaan bij het overlijden' en 'de draad terug opnemen'.

Zorg ervoor dat de jongeren weten wie ze kunnen aanspreken en waar ze terecht kunnen als ze zelf ooit problemen hebben.

Vraag wat de deelnemers weten.

Corrigeer cowboyverhalen.

Ga niet in op details zoals de manier waarop zelfmoord gepleegd werd.

Het is oké om te zeggen dat je het antwoord niet weet op alle vragen.

Ga creatief aan de slag. Dit werkt vaak beter dan louter babbelen. Maak bijvoorbeeld samen een herinneringsboek.

*Wees alert voor signalen rond zelfdoding bij andere deelnemers.
(👁️ fiche Signalen)*

Afscheid

Bespreek of en hoe je een bijdrage kan leveren aan het officiële afscheidsmoment.

Bekijk of je met de hele groep een apart moment van afscheid inplant:

Nodig de ouders van de overleden jongere uit.

Nodig iedereen die betrokken is bij de organisatie uit.

Doe vooral wat de groep nodig heeft!

Verplicht niemand om naar het afscheidsmoment te komen.

Vraag of jullie aanspreekpunt binnen de organisatie aanwezig kan zijn.

Materiaal & methodieken:

*Rouwkoffer
www.archief.ijd.be/rouwkoffer*

Werkmappen online te vinden:

- Door het zure heen*
- Door het zure heen gebroken*

Planning activiteiten

Het is aangeraden om activiteiten te laten doorgaan, eventueel in aangepaste vorm.

Denk erover na of je een moment voorziet waarop ouders van leden, oud-begeleiders, de kookploeg, ... elkaar kunnen ontmoeten.

Speel in op wat de ploeg, de jongeren, de organisatie nodig hebben. Dit is het belangrijkste!

Samen activiteiten doen, kan helend werken. Het is voor sommige jongeren fijn om samen te zijn zonder dat er gesproken moet worden over de overleden jongere.

Probeer de draad weer op te nemen na het afscheidsmoment.

Administratie

Bekijk of de contactgegevens van de overleden jongere nog steeds in de communicatielijsten zijn opgenomen. Bespreek met de ouders van de overledene of ze nog mails, brieven, info willen ontvangen.

Is de jongere nog ingeschreven voor een cursus of een kamp? Annuleer deze inschrijving.

Informeer je organisatie over het overlijden zodat communicatie niet meer verstuurd wordt.

Nazorg

Sta stil bij de komende weken, maanden, jaren:

verjaardag van de overledene

kamp

start van het nieuwe werkjaar

Aandacht voor dichte vrienden, leeftijdsgenoten, broers of zussen, ook pesters, ex-liefjes, ...

Bewaak het gezonde evenwicht tussen 'erover blijven praten' en 'het er niet meer over hebben'.